

Zondag 3 november 2024 (wit)
Gereformeerde kerk Nieuwendijk

Orde van dienst

Meezinglied vooraf: [Heer onze Heer](#)
Welkom (ouderling)

Komen

Lied 138: 1 (U loof ik, Heer, met hart en ziel)

Bemoediging en groet

Lied 138: 2 (Ten dage dat ik riep)

Gebed voor de nood in de wereld.

Diaconaal antwoord: [Het passion](#)

Lied 385: 2, 4 (Wij delen, wij delen gewoon het daag'lijks brood)

Woord

Opstap naar het bijbelverhaal

Lied Nieuwendijker bundel 17: 1 (Dit is de dag)

1e lezing Psalm 67: 1-6

lied 67: 3 (De aarde heeft de vrucht gegeven)

2e lezing I Corintiërs 1: 10-18

Hemelhoog 402 (U maakt ons één)

3e lezing I Corintiërs 11: 17-34.

Hemelhoog 517: 1, 4 (U nodigt mij aan tafel)

Overdenking

Het moet voor de leden van de kleine gemeente in Korinthe confronterend zijn geweest.

De brief van Paulus.

In het dagelijks leven waren de onderlinge verschillen tussen hen duidelijk geregeld.

Je had heren en je had slaven die hen bedienden.

Bij de maaltijd at de heer als eerste, en de slaaf bediende hem zo goed mogelijk.

Pas als de heer had gegeten en voldaan was, was er nog wat over voor de slaaf.

Je had rijke en machtige heren en arme en onmachtige slaven die als een levend instrument werden gezien.

Punt.

En daar waren allerlei regels voor, waar iedere heer zich zo veel mogelijk aan hield.

En slaven werden ertoe gedwongen.

Maar dan kom je, heer én slaaf, samen omdat je je hart voelt kloppen voor Jezus.

In een christengemeente met de afspraak: iedereen brengt iets te eten mee en dan delen we dat met elkaar.

Want bij Jezus valt onderling verschil weg.

Bij Jezus kun je niet aan komen met: ik ben heer of slaaf en dus is er verschil tussen ons.

Nee, je deelt als gelijken in geloof én in brood.

En het wordt nog erger voor de dagelijkse regels aan het eind van de maaltijd.

Dan is er een stuk brood over dat van hand tot hand gaat.

Je breekt er een stukje af voor degene die tegenover of naast je ligt.

Waarbij de woorden klinken:

Dit is mijn lichaam voor jullie.

De heer geeft de slaaf een stukje brood.

En er is een beker die rondgaat waar iedereen een slokje uit drinkt, waarbij ze zeggen:

Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt.

Heer en slaaf drinken uit dezelfde beker.

Nou ... zie je het gebeuren?

Het staat allemaal zó haaks op het dagelijks leven, dat dit er toch weer insluipt.

E zo wordt de rijke heer eerder bediend.

Die neemt zoveel dat er voor de slaaf weinig meer overblijft.

De één zit uiteindelijk dronken en volgegeten aan tafel, terwijl de ander hongerig zit toe te kijken.

Goed geregeld, moet de rijke heer hebben gedacht, want zo is het bekend en vertrouwd...

Maar dan wordt die brief aan die tafel, met zo'n 20-25 mensen aangelegd, voorgelezen door de oudste van de gemeente.

Dát is niet: samenkomen om de maaltijd van de Heer te vieren!

Paulus is woedend.

Om vervolgens terug te gaan naar de overlevering.

Dit is lichaam van Christus: bréken en delen, breken en délen.

Doe je dat niet, deel je niet, dan maak je je schuldig tegenover het lichaam van de Heer.

Wat moet deze brief hebben geschuurd.

Wat moet het een ongemak teweeg hebben gebracht.

Want het betekende voor de rijke heer: macht en voorrechten weggleggen, brood breken en de slaaf aanreiken.

Dat dóet wat.

De brief moet behoorlijk ingeslagen zijn.

Want we voelen ook aan; eigenlijk wordt hier pas echt de verdeeldheid die in het begin wordt genoemd bij de wortel aangepakt.

Geen Paulus, Apollos of Kefas meer, maar slechts Christus

Degene die geen stem heeft krijgt hier een stem en wordt gediend.

Dát en zó samenzijn, zó breken en delen – lichaam van Christus.

Onderscheid je dat niet, zegt Paulus, besef je dat niet of handel je er niet naar, dan sta je schuldig tegenover het lichaam van Christus, dan eet en drink je jezelf een oordeel.

Dat zijn woorden die in de kerk een eigen betekenis kregen.

Ze werden betrokken op je geloof.

Of op het besef van je zonden.

Door die kerkelijke uitleg is menig gelovige tegengehouden om brood en beker te delen.

Maar het gaat niet over je geloof of over je zondenkennis.

Het gaat over gerechtigheid.

En zeker niet om uit angstigheid dan maar niet avondmaal te vieren.

Zoals voor menigeen of zelfs gemeente het niet-vieren wordt gerekend tot de hoogste vroomheid.

Maar nee, hoor ik Paulus zeggen: doe er alles aan om elkaar recht te doen voor Christus oog en *vier*, vier het avondmaal juist wél

Want zo wordt dat, wat door ons menselijk tekort ons onderling kan scheiden doorbroken en overwonnen.

Nu zit bij ons de slaaf niet meer aan tafel, want we hebben officieel slavernij afgeschaft.

En nu zijn wij geen heren of dames meer die elders slaven houden, want officieel is dat niet langer aan de orde.

Maar zouden wij gerust achterover kunnen leunen, ook bij de maaltijdviering, terwijl we weten van de kloof tussen rijk en arm die alleen maar groter wordt?

Met de kennis van deze wereld, waarin de slaven misschien niet meer in Nederland wonen – al kun je je dat afvragen – maar in ieder geval wel in de lagelonenlanden leven?

In het besef dat onze welvaart nog altijd voor een groot deel wordt gedragen door wereldwijd ongeveer 50 miljoen mensen die gedwongen worden om te werken in onmenselijke situaties, terwijl ze hier niet of nauwelijks voor betaald krijgen?

Daarom staan *ook wij* voor de vraag naar gerechtigheid.

Hoe dienen *wij* de arme?

Zou dat bij ons dan de overweging moeten laten opkomen óf we wel kunnen en mogen vieren?

Geenszins, zusters en broeders, hoor ik Paulus zeggen.

Wij zullen – zover en zoveel mogelijk – recht doen én zo avondmaal vieren

Daarom is het goed en nodig, zusters en broeders, dat onze diakenen ons wakker houden met de avondmaalscollecte.

Dat ze ons onrustig maken, als een luis in de pels.

Daarom is het goed dat die collecte wordt gehouden vóór de maaltijdviering.

Het begint bij breken en delen – dan pas ontvangen, terwijl de arme in gedachten met ons meeloopt

Daarom kan en mag het diaconale werk in onze kerk nooit ontbreken.

Allerlei dingen kunnen vervallen, terwijl de gemeente en de viering toch doorgaan.

Maar zonder het diaconale kan het niet – om de weg van Christus nimmer te vergeten.

Die is niet gekomen om gediend te worden maar om te dienen.

Zo ook zijn leerlingen – dat zijn wij.

Het is goed dat de diakenen daarvoor onze ogen en harten open houden.
Telkens weer – om daarin die dienende Christus lief te hebben, de naaste als onszelf en God boven alles.
Sterker nog: omdat Christus zich in die arme, in die slaaf in onze wereld aanwezig is.
Dus breken en delen wij.
Hoe onrustig het ons ook maakt, hoezeer het schuurt.

*Dát is het brood dat wij moeten eten,
om niet verloren te gaan.
Wij delen het met elkander
ons hele mensenbestaan.*

Amen.

Antwoord

Lied 390: 1, 4, 5 (Het brood in de aarde gevonden)

Voorbeden in 3 intenties en gezongen acclamatie (lied 367e), stil gebed, ~~Onze Vader~~
Collecten

Tijdens de voorbereiding van het avondmaal: Luister en meezinglied: Hemelhoog 401
([Toon mijn liefde](#)) -

Maaltijdviering

Inleiding

Lied 975: 1, 4 (Jezus roept hier mensen samen)

Tafelgebed (nr. 31 Van alle dagen deze morgen) *Daarin een aantal keer gezongen
responsie op melodie lied 981*

Onze Vader

Viering met instrumentale muziek

Dankzegging

Gaan

Zegen

Lied Nieuwendijker bundel 90: 1, 2, 3 (Samen in de naam van Jezus)